

Byrådssak 282/21

Strategi for universell utforming, revisjon av felles prinsipper for universell utforming i Oslo kommune

Sammendrag:

Felles prinsipper for universell utforming ble fremmet i byrådssak 14/14 og vedtatt i bystyret i sak 158/18.06.14. I denne saken fremmer Byrådet en strategi for universell utforming i Oslo kommune som erstatter byrådssak 14/14. I saken fremmer byrådet en føring om at Oslo kommune skal jobbe kontinuerlig og målrettet med universell utforming og tilgjengelighet for alle. Oslo kommunes visjon er å, innenfor bærekraftige perspektiver, arbeide kontinuerlig for universell utforming og tilgjengelighet innen 2035, slik at alle har muligheter for samfunnsdeltakelse og livsutfoldelse.

I dag opplever personer med funksjonsnedsettelse barrierer som fører til innskrenket frihet fordi samfunnet ikke er tilrettelagt for dem. Krav til universell utforming er forankret i FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), samt internasjonalt og norsk lovverk. Regelverket skal sikre at menneskerettighetene blir fulgt i norsk forvaltning. Byrådet legger CRPD til grunn for kommunens arbeid. Virksomhetene skal se til konvensjonen når ulike handlingsalternativer vurderes.

Strategi for universell utforming i Oslo kommune skal bidra til å oppfylle visjonen ved å angi og synliggjøre de mål som skal være førende for virksomhetene.

I strategi for universell utforming er det tre sektorområder med følgende sektorformål:

Transport og samferdsel: Alle skal kunne komme seg til og fra steder i Oslo uten spesielle tilrettelegginger.

Planlegging for bygg, anlegg og uteområder: Alle skal kunne benytte kommunens bygg, anlegg og utearealer uten spesielle tilrettelegginger.

Tjenester, informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT): Alle Oslo kommunes tjenester skal være tilgjengelig for alle.

Oslo kommune legger CRPDs definisjon av universell utforming til grunn for arbeidet. I CRPDs artikkel 2 er universell utforming definert slik:

Med «universell utforming» menes utforming av produkter, omgivelser, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming. «Universell utforming» skal

ikke utelukke hjelpemidler for bestemte grupper av mennesker med nedsatt funksjonsevne når det er behov for det.

Parallelt med fremleggingen av strategi for universell utforming arbeider byrådet med å ferdigstille en sektorovergripende handlingsplan. I utarbeidelsen av handlingsplanen er det mottatt høringsinnspill fra de sentrale brukerrådene. Etter at Bystyret har behandlet og fattet vedtak om Strategi for universell utforming (denne byrådssak), vil byrådet ferdigstille og fatte vedtak om godkjenning av handlingsplanen, og orientere bystyrets organer på egnet måte. Høringsinnspillene fra brukerrådene vil følge handlingsplanen som vedlegg.

Det er byrådets ambisjon at målene om universell utforming skal nås ved å øke kompetansen om universell utforming i kommunen, at det etableres nettverkssamarbeid på tvers av sektorer, samt utvikles gode prosesser for brukermedvirkning i prosjektgjennomføringer. I alle nybygg- og større rehabiliteringsarbeid skal lov- og forskriftspålagte krav til universell utforming ivaretas. I eksisterende bygg, anlegg, parker, tjenester og IKT systemer skal handlingsplanen angi sektorovergripende- og sektorvise tiltak som skal sikre et kontinuerlig arbeid i virksomhetene mot målet om universell utforming og tilgjengelighet for alle. Universell utforming av samfunnsmessig infrastruktur og tjenester er en forutsetning for at alle skal kunne delta i samfunnslivet på en mest mulig likeverdig måte.

Byrådet vil etablere søknadsbaserte tilskuddsordninger som bidrar til bærekraftig finansiering og et kontinuerlig arbeid for universell utforming i virksomhetene. Handlingsplanen skal tjene som kommunens felles verktøykasse for arbeid med universell utforming, ved å initiere tiltak, synliggjøre ressursbehov i budsjettprosesser, og som grunnlag for rapportering av status.

Saksfremstilling:

Arbeidet med en overordnet strategi for universell utforming i Oslo kommune ble først forankret i bystyret gjennom sak 108, 22.04.2009. Strategien har etter dette blitt revidert i 2014 og nå høsten 2021. Strategi for universell utforming trekker opp visjon og målsettinger som skal være førende for Oslo kommunes kontinuerlige arbeid med universell utforming frem mot 2035.

Oslo kommunes strategi for universell utforming skal støtte opp under og sikre etterlevelse av FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, plan og bygningsloven, forskrift om universell utforming av IKT-løsninger, samt annen lovgivning som omhandler universell utforming. Lov og forskrift skal sikre at menneskerettighetene blir fulgt i norsk forvaltning. Virksomhetene skal se til konvensjonen når ulike handlingsalternativer vurderes. I mange tilfeller vil det være best i overensstemmelse med forpliktelsene etter konvensjonen, at en velger det handlingsalternativet som i størst grad oppfyller målsettingene i CRPD.

Universell utforming er en viktig forutsetning for å oppfylle FN's bærekraftsmål. Agenda 2030 med FN's bærekraftsmål er den politiske overbygningen for regjeringens arbeid både nasjonalt og internasjonalt. Et sentralt prinsipp i 2030-agendaen er at ingen skal utelates, «*Leave no one behind*».

Høringsinnspill

Tidligere Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid sendte på høring et høringsutkast for rullering av felles prinsipper for universell utforming våren 2019 og mottok 19 høringsinnspill fra virksomheter i Oslo kommune og ulike brukerorganisasjoner. De fleste er positive og støtter forslaget til at strategien revideres.

I høringsutkastet sto: «Det skal tilstrebes at Oslo kommune er «tilgjengelig» innen 2025 og universelt utformet innen 2035». Flere høringsinstanser påpekte at dette var et for lavt ambisjonsnivå når det gjelder tidfesting av årstall for oppnåelse av visjonen om at Oslo skal være tilgjengelig og universelt utformet. Byrådet vurderer at det ikke er mulig å oppnå universell utforming av hele Oslo kommune i 2025, heller ikke innen 2035. Byrådet vektlegger hensynet til en bærekraftig transformasjon av den eksisterende infrastrukturen til dagens krav om universell utforming. Staten har også gått bort fra årstallfesting for når Norge skal være universelt utformet. Visjonen for universell utforming endres på denne bakgrunn til «Oslo kommune skal jobbe kontinuerlig og målrettet med universell utforming og tilgjengelighet for alle. Målet er at Oslo innen 2035, innenfor bærekraftige perspektiver, er universelt utformet slik at alle har muligheter for samfunnsdeltagelse og livsutfoldelse. Oslo kommune skal kontinuerlig tilrettelegge for bedre tilgjengelighet og universell utforming. Visjonen er at Oslo skal være universelt utformet innen 2035». I endringen ligger det større forventninger til alle virksomhetene om å legge krav og perspektiver i FN-konvensjonen om mennesker med funksjonsnedsettelse til grunn ved valg av løsninger. Dette fordrer aktiv tverrsektoriell handling.

Noen høringsinstanser etterspør hvordan virksomhetene skal opparbeide seg kompetanse til å gjennomføre behovsvurderte og økonomiske beregninger av tiltak for universell utforming i egen virksomhet. Andre høringsinstanser framhever brukertesting og brukermedvirkning som viktig. Tiltak for kompetanseheving, nettverksbygging og brukermedvirkning er viktige suksesskriterier og vil konkretiseres i den kommende handlingsplanen.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse påpekte i sitt høringssvar at CRPD var for lite synlig i planarbeidet. Dette viktige perspektivet ivaretas i både strategien og handlingsplanen for universell utforming.

Byrådets vurdering

Som samfunn har vi en lang vei å gå for å sikre alle en mest mulig likestilt deltagelse. Ifølge statlige kartlegginger utført på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) uttrykker 46 prosent av personer med funksjonsnedsettelse utfordring med transport i hverdagslivet. 2 av 3 bor i boliger hvor inngangsparti eller utearealer ikke er tilrettelagt for personer med bevegelsesnedsettelse eller som bruker rullestol. Kartleggingen viser også at universell utforming har en svak forankring i virksomheters IKT-strategier.

Universell utforming av samfunnsmessig infrastruktur og tjenester til innbyggerne må forstås som et kontinuerlig arbeid av flere hensyn. For det første krever all infrastruktur i form av bygninger, gater, transportsystemer og IKT-systemer et forsvarlig vedlikehold for at de skal være brukbare og fungere etter intensjonen (f.eks. snørydding og fjerning av is fra fortau om vinteren). Tjenestene til innbyggerne i form av undervisning, kulturtilbud samt helse- og omsorgstjenester er også i utvikling og omstilling. Kompetanse om CRPD er særlig viktig for å sikre inkluderende tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

I Oslo som i Norge og verden ellers er mye av infrastrukturen i form av bygninger, gater og transportsystemer bygd etter eldre tekniske standarder som ikke gir tilgjengelighet for alle. I

Oslo kommune skal vi arbeide systematisk, kontinuerlig og bærekraftig med å oppgradere infrastrukturen til en best mulig universelt utformet og tilgjengelig standard.

I planprosesser skal Oslo kommune bruke handlingsrommet innenfor lov- og forskrift til å bygge boliger, anlegg, uterom og adkomstveier som er best mulig tilgjengelig for alle mennesker og slik ivareta CRPD, folkehelseperspektivene, Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse, Leve hele livet-satsningen, og Oslo som en aldersvennlig by. Dette er en klok tilnærming til planlegging og i tråd med menneskers grunnleggende behov for samfunnsdeltagelse og å kunne leve selvstendige liv.

Tilgang til livslang læring uten diskriminering og på lik linje med andre er en viktig forutsetning for at mennesker med funksjonsnedsettelse skal kunne komme inn i arbeidslivet. Universell utforming av Osloskolen er viktig for å sikre samfunnsdeltagelse samt ivareta kravene i opplæringsloven og artikkel 24 i CRPD. Oslobygg KF har gjennomført kartlegging av status for universell utforming av Oslo skolen. Det er ikke gjennomført en tilsvarende kartlegging i andre sektorer, og det er derfor utfordrende å anta hva finansieringsbehovet vil være for å møte ambisjonene om universell utforming innen 2035. I tillegg til universell utforming av skoleanleggene melder UDE behov om individuell tilrettelegging for enkeltelever eller grupper av elever med særskilte behov.

Handlingsplan for universell utforming

Bystyrets vedtak av strategi for universell utforming vil ligge til grunn for det videre arbeidet med en handlingsplan for universell utforming. Det er byrådets ambisjon at handlingsplanen ferdigstilles og vedtas av byrådet første halvår 2022.

I handlingsplan for universell utforming i Oslo kommune 2022-2026 vil byrådet ta et samordnet grep for universell utforming og angi tiltak for hvordan eksisterende bygg, anlegg og uteområder sikres best mulig tilgjengelighet for alle. Planen vil beskrive utfordringsbildene i sektorene og initiere tiltak som skal svare på utfordringene gjennom sektorovergrepene samt sektorspesifikke tiltak. Handlingsplanen skal sørge for kontinuitet i arbeidet og sikre et målrettet arbeid med universell utforming i Oslo kommune. Arbeidet med handlingsplanen er tverrsektorielt, tverrfaglig og inkluderer deltagelse fra fagressurser i brukerråd og brukerorganisasjoner.

Vurdering av planens konsekvenser for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Byrådet fremmer i denne sak visjon og mål for å sikre universell utforming i Oslo.

Satsningen er i tråd med FN-konvensjonen for mennesker med funksjonsnedsettelse, nasjonalt lovverk, samt FNs bærekraftsmål. Brukerråd, brukerorganisasjoner og et bredt utvalg av kommunens virksomheter har bidratt i utarbeidelsen av strategi for universell utforming.

Lover og regelverk, tidligere vedtak

Krav til universell utforming er hjemlet i ulike lover og forskrifter samt i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) som Norge ratifiserte i juni 2013. I tillegg til likestillings- og diskrimineringsloven som trådte i kraft 1. januar 2018 og som pålegger offentlige virksomheter å arbeide aktivt og målrettet mot universell utforming av alminnelige funksjoner, gir blant annet plan- og bygningsloven, byggeteknisk forskrift (TEK 17) og forskrift om universell utforming av IKT-løsninger førende og forpliktende krav til universell utforming.

Strategi for universell utforming erstatter Felles prinsipper for universell utforming i Oslo, vedtatt i bystyret i sak 158/2014.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Saken har økonomiske konsekvenser. Byrådet vil etablere søknadsbaserte tilskuddsordninger som bidrar til bærekraftig finansiering og et kontinuerlig arbeid for universell utforming i virksomhetene. De økonomiske konsekvenser spilles inn og behandles i kommende budsjettprosesser.

Rapporteringsordning

Krav til rapportering innen universell utforming vil inngå i rundskriv til virksomhetene for årsberetningene.

STRATEGI FOR UNIVERSELL UTFORMING I OSLO KOMMUNE

Byrådet foreslår følgende strategi for universell utforming i Oslo kommune:

VISJON OG HOVEDMÅL

Oslo kommune skal jobbe kontinuerlig og målrettet med universell utforming og tilgjengelighet for alle. Målet er at Oslo innen 2035, innenfor bærekraftige perspektiver er universelt utformet slik at alle har muligheter for samfunnsdeltagelse og livsutfoldelse. For å oppfylle visjonen, er det en forventning om at alle kommunens virksomheter skal legge FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne til grunn ved vurdering av tiltak og jobbe aktivt med å implementere krav til universell utforming i egen virksomhet og på egne ansvarsområder. Oslo kommune skal kontinuerlig arbeide for bedre tilgjengelighet og universell utforming.

Alle kommunens tjenester skal være tilgjengelig for alle.

Krav til universell utforming er hjemlet i ulike lover og forskrifter samt i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) som Norge ratifiserte i juni 2013. I tillegg til likestillings- og diskrimineringsloven som trådte i kraft 1. januar 2018 og som pålegger offentlige virksomheter å arbeide aktivt og målrettet mot universell utforming av alminnelige funksjoner, gir blant annet plan- og bygningsloven, byggeteknisk forskrift (TEK 17) og forskrift om universell utforming av IKT-løsninger førende og forpliktende krav til universell utforming.

I FN-konvensjonen CRDP artikkel 2 defineres begrepet universell utforming slik:

Med «universell utforming» menes utforming av produkter, omgivelser, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming. «Universell utforming» skal ikke utelukke hjelpemidler for bestemte grupper av mennesker med nedsatt funksjonsevne når det er behov for det.

Grunnlovens § 92 pålegger myndighetene å sikre menneskerettighetene. Denne plikten gjelder både for kommunale og statlige myndigheter. Kommunene har et hovedansvar for å gi gode tjenester til innbyggerne sine.

Å gjøre noe tilgjengelig betyr å legge til rette for bruk for personer med funksjonsnedsettelse. Eksempel kan være at en trapp tilpasses slik at rullestol, rullator eller barnevogn kan trille opp og ned. Tiltak for å øke tilgjengeligheten kan gjennomføres på kort sikt som et skritt på veien mot å nå målet om universell utforming.

Oslos strategi for universell utforming bygger på statens visjon om at Norge skal være et samfunn der alle kan delta, samt bidra til å oppfylle Oslos forpliktelser etter FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelse. FNs bærekraftsmål er et veikart for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling gjeldende for alle land. Universell utforming er et virkemiddel for å nå målene. For å lykkes trengs det nye og sterke partnerskap. Oslo kommune vil samarbeide med brukerråd og brukerorganisasjoner, akademia og næringslivet i planlegging og gjennomføring av tiltak.

Kompetanse er avgjørende for at kommunen skal kunne møte det mangfoldige Oslo med likeverdige tjenester. Oslo kommune skal til enhver tid ha oppdatert kompetanse om universell utforming. Kontinuerlig forbedring er en viktig og riktig tilnærming til målet om universell

utforming. De ansvarlige aktørene skal sørge for nødvendig brukermedvirkning og brukertesting for å følge opp målet om universell utforming. Gjennom samarbeid med brukerråd og -organisasjoner vil kommunen få verdifulle innspill i utviklingen av tjenestetilbudet.

Brukermedvirkning og deling av beste praksis i planprosesser og prosjektgjennomføring er et suksesskriterium for å sikre kvalitet i prosesser og gode resultat av tiltak. Som stor kommune er det viktig å arbeide samordnet, samt å legge til rette for læring på tvers av virksomhetene. Deltagelse i relevante nettverk, kurs og andre kompetansehevende tiltak på området vil fremme systematisk arbeid med etterlevelse av regelverket, retningslinjer og Oslo kommunes strategi for universell utforming.

Strategien for universell utforming i Oslo kommune skal bidra til å oppfylle visjonen ved å angi og synliggjøre førende målsetninger.

Strategien er delt inn i tre fokusområder:

- Transport og samferdsel
- Planlegging av bygg, anlegg og utearealer
- Tjenester, informasjon- og kommunikasjonsteknologi

FOKUSOMRÅDE 1: TRANSPORT OG SAMFERDSEL

Introduksjon

Hele reisekjeden skal være universelt utformet.

En reisekjede består av mange ledd. Planlegging av reisen, veien til og fra og opphold på stasjoner og holdeplasser, samt tilgjengelighet til og oppholdet på selve transportmidlet. Reisekjedens tilgjengelighet avhenger av tilgang på nødvendig informasjon før reisen, underveis og ved avvikssituasjoner.

Når deler av en reise ikke er tilgjengelig, kan hele reisen framstå som utilgjengelig. Reisekjeden forvaltes av mange aktører med spredte ansvarsforhold. For å sikre at hele reisekjeden blir ivaretatt må de ulike aktørenes innsats koordineres. De ansvarlige aktørene må sørge for nødvendig brukermedvirkning for å følge opp universell utforming og sikre at reisekjeden blir gjort tilgjengelig for alle.

Sektormål

Alle skal kunne komme seg til og fra steder i Oslo uten spesielle tilrettelegginger.

Mål 1 Transportårer for myke trafikanter

Transportårer for myke trafikanter skal være universelt utformet.

Delmål 1.1

Fortau og gangareal skal ha fri og mest mulig direkte ferdsel, ha tilstrekkelig belysning og være uten hindringer.

Delmål 1.2

Gangfelt skal være universelt utformet med nedsenket kant mellom fortau og veibane. Gangfelt med lyssignal skal ha tydelig hørbart signal.

Delmål 1.3

Bymøbler og reklameinnretninger på fortau og i gater skal utformes og plasseres etter de gjeldende krav, regler, standarder og retningslinjer om universell utforming og tilgjengelighet.

Delmål 1.4

Ved midlertidige arbeider på eller ved kommunal veigrunn, skal det være fremkommelighet for alle trafikantgrupper. Tilgjengelige alternativer skal opparbeides og skiltes.

Delmål 1.5

Det skal være et tilstrekkelig antall handikap parkeringsplasser (HC-parkering) i Oslo med relevant plassering og kortest mulig avstand til målpunkt.

Delmål 1.6

Belegg på alle typer transportårer skal være av en kvalitet som skaper trygghet og legger til rette for god fremkommelighet.

Delmål 1.7

Transportårer skal etterses og vedlikeholdes gjennom hele året slik at de er tilgjengelig for alle, herunder snørydding, strøing og utbedring av skader som er til hinder for sikker fremkommelighet for alle.

Mål 2 Kollektivtransport

Kollektivtransport skal være tilgjengelig for alle uavhengig av funksjonsevne.

Delmål 2.1

Det skal foreligge relevant og oppdatert informasjon om hele kollektivreisen, slik at reisen lett kan planlegges. Informasjon om kollektivtransporttilbudet før reise, underveis og ved avvik skal presenteres i tilgjengelig format.

Delmål 2.2

Alle holdeplasser, stasjoner og adkomst til disse skal være utformet og vedlikeholdes i henhold til de enhver tid gjeldende krav, regler, standarder og retningslinjer om universell utforming og tilgjengelighet.

Delmål 2.3

Det skal være lett tilgjengelige systemer og innretninger for kjøp av billetter.

Delmål 2.4

Alle transportmidler skal være utformet i henhold til de enhver tid gjeldende krav, regler, standarder og retningslinjer om universell utforming og tilgjengelighet.

Delmål 2.5

Sikkerhets- og evakueringsrutiner på kollektivtransportområdet skal ivareta alle, uavhengig av funksjonsevne.

Mål 3 Informasjon og kunnskap om tilgjengelighet og universell utforming

Informasjon om gatenett og infrastruktur skal være tilgjengelig for alle.

Delmål 3.1

Informasjon om tilgjengelighet og mobilitet skal være samlet på et lett tilgjengelig digitalt format. Herunder informasjon om veiarbeider som midlertidig hindrer og endrer fremkommelighet og hvilke kollektivholdeplasser som er universelt utformet.

Delmål 3.2

Det skal jobbes systematisk for at regelverk og retningslinjer for universell utforming er kjent og etterfølges av alle aktører. Herunder ved å ivareta hensyn til fremkommelighet ved utleie av gategrunn, kontrollere og håndheve etter Skilt- og reklameplan for Oslo, samt gi informasjon om Oslo kommunes graveinstruks og påse at denne etterfølges.

FOKUSOMRÅDE 2: PLANLEGGING AV BYGG, ANLEGG OG UTEOMRÅDER

Introduksjon

For å realisere sektormålet må kommunens virksomheter systematisk ivareta universell utforming gjennom gode prosesser. Planlegging av opphold og ferdsel i utearealer må gjennomføres slik at arealene blir tilgjengelige for flest mulig og gir muligheter for utfoldelse med universelt utformede oppholds- og aktivitetsområder.

Kommunens eksisterende bygg og anlegg, som ikke oppfyller krav til universell utforming, må oppgraderes kontinuerlig for å nå visjonen om å være universelt utformet innen 2035. Det må videre påses at oppføring av nye bygg og anlegg alltid skjer i samsvar med de enhver tid gjeldende krav, regler, standarder og retningslinjer om universell utforming og tilgjengelighet.

De ansvarlige aktørene skal sørge for god brukermedvirkning i prosjektgjennomføringer for å sikre at kommunens bygg, anlegg og utearealer blir universelt utformet og tilgjengelig for alle.

Sektormål

Alle skal kunne benytte kommunens bygg, anlegg og utearealer uten spesielle tilrettelegginger.

Mål 4 Plan- og byggesaker

Universell utforming skal være førende ved planlegging og gjennomføring. I alle plan- og byggesaker skal de gjeldende krav, regler, standarder og retningslinjer om universell utforming og tilgjengelighet overholdes.

Delmål 4.1

De gjeldende krav, regler, standarder og retningslinjer om universell utforming og tilgjengelighet skal overholdes ved arealplanlegging.

Delmål 4.2

Ved valg av areal til kommunale boligtiltak, skal det vektlegges at det er tilgjengelige utearealer med gode forutsetninger for opparbeidelse og tilrettelegging for universell utforming.

Delmål 4.3

Antall tilgjengelige boenheter skal vurderes og søkes økt i all planlegging.

Delmål 4.4

Det skal fastsettes satsningsområder som følger prinsippene om universell utforming for å skape friluftsområder som er tilgjengelig for alle.

Mål 5 Bygg og anlegg

Kommunens bygg og anlegg, herunder innleide lokaler til kommunal virksomhet, skal være universelt utformet.

Delmål 5.1

Ved kjøp og leie av kommunale bygg med mer enn to etasjer skal det vektlegges at bygget har heis.

Delmål 5.2

En tilstrekkelig andel av nye boliger som kommunen bygger eller leier, hvor det ikke er krav om heis etter gjeldende lover og forskrifter, skal ha alle hovedfunksjoner på boligens inngangsplan for å sikre tilgjengelighet.

Delmål 5.3

Ved ombygging og rehabilitering av kommunale boliger, skal tilgjengelighetsgraden for boligene økes.

Delmål 5.4

Bevaringsverdige bygg og anlegg med publikumsrettede funksjoner, skal utformes etter de gjeldende krav, regler, standarder og retningslinjer om universell utforming og tilgjengelighet, innenfor rammen av byggets arkitektoniske og strukturerende elementer og i samarbeid med byantikvaren/antikvarisk ekspertise.

Delmål 5.5

Eksisterende bygg og anlegg som eies av Oslo kommune skal oppgraderes suksessivt i henhold til virksomhetenes handlingsplaner. Tiltaket pågår til kravene om universell utforming er innfridd.

Delmål 5.6

Nybygg og anlegg skal utformes i samsvar med de gjeldende krav, regler, standarder og retningslinjer om universell utforming og tilgjengelighet. Tilkomstveier, parkering og tilhørende utearealer skal også inkluderes som en del av bygget og anlegget.

Mål 6 Utearealer

Kommunens utearealer skal være tilgjengelige for flest mulig og gi muligheter for utfoldelse med universelt utformede oppholds- og aktivitetsområder. Det skal være lett å orientere seg i området og lett å finne frem til de viktige funksjonene.

Delmål 6.1

Flest mulig av kommunens friluftsområder og Oslomarka skal være tilgjengelige. Adkomst til kommunens friluftsområder og Oslomarka skal sees i sammenheng med tilknytning til nærmiljøet.

Delmål 6.2

Eksisterende opparbeidede og planlagte utearealer til allmenn bruk, inklusive parker, havnepromenaden og gravlunder, skal, i så stor utstrekning som mulig, utformes etter

prinsippet om universell utforming. Kommunale torg, møteplasser, bydelssentra og deler av parker i sentrum oppgraderes suksessivt til standard for universell utforming. Utformingen skal ivareta stedets identitet og kvaliteter.

Delmål 6.3

Ved omforming eller vesentlig vedlikehold av uteareal til allmenn bruk, skal det legges til rette for tilgjengelighet for alle.

Delmål 6.4

Virksomhetene skal inkludere universell utforming i sine skjøtsels- og vedlikeholdsplaner.

Delmål 6.5

Overgangssonene mellom områder må være oversiktlige og lettfattelige, og invitere til god, lett og logisk tilrettelagt fremkommelighet.

Delmål 6.6

Ved valg av vegetasjon bør det legges opp til å unngå planter og trær som kan gi allergiske reaksjoner.

FOKUSOMRÅDE 3: TJENESTER, INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSTEKNOLOGI

Introduksjon

Hvordan Oslo kommune planlegger, tilrettelegger og tilbyr tjenestene sine, påvirker mennesker med funksjonsnedsettelse sine muligheter til å delta i samfunnet på lik linje med andre.

Alle virksomheter skal ivareta universell utforming av sine tjenester og digitale løsninger. Et kjønnsnøytralt og inkluderende språk er nødvendig for at alle kommunens tjenester skal være tilgjengelige for alle. Brukervennlighet og tilgjengelighet for alle skal være førende prinsipper for Oslo kommunes tjenester og digitale løsninger.

Sektormål

Alle Oslo kommunens tjenester skal være tilgjengelig for alle.

Mål 7 Tjenester og digitale løsninger

Alle tjenester skal være tilgjengelige for alle. Tjenestene skal følge gjeldende krav, regler, standarder og retningslinjer om universell utforming og tilgjengelighet. Det kreves at tjenestene brukertestes for tilgjengelighet før de tas i bruk.

Delmål 7.1

Virksomhetene skal identifisere og utbedre det som hindrer og vanskeliggjør tilgjengeligheten til eksisterende tjenester, inkludert digitale.

Delmål 7.2

Digitale tjenester skal være tilgjengelige for alle. Dette gjelder både for den enkelte innbygger og ansatte i kommunen.

Delmål 7.3

Tjenester og digitale løsninger skal være tilpasset alle og tilrettelagt for enkel, forståelig og effektiv bruk.

Delmål 7.4

Informasjonen på kommunens nettsider skal være universelt utformet og tilgjengelig for alle.

Delmål 7.5

Ved anskaffelse av nye digitale tjenester og løsninger, skal definerte krav til universell utforming inngå i kravspesifikasjonen for konkurransegrunnlaget.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Strategi for universell utforming i Oslo kommune, slik det fremgår av denne sak, vedtas.
2. Felles prinsipper for universell utforming i Oslo kommune (Bystyresak 158/14), oppheves.
3. Byrådet gis fullmakt til å revidere strategi for universell utforming i Oslo kommune ved behov.

Byrådet, den 16.12.2021

Raymond Johansen

Robert Steen

Vedlegg:

1. Vedlegg sammenstilling av høringsuttalelser